

www.filharmonija.lt

Mecenatas

NORFA

Menų pašaukti.
Con fuoco

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGNŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

**NACIONALINĖS M. K. ČIURLIONIO MENŲ
MOKYKLOS SIMFONINIS ORKESTRAS**
(meno vadovas Martynas Staškus)

Solistai:

POVILAS NORKŪNAS (fortepijonas)

AUSTĖJA JAUNIŠKYTĖ (smuikas)

RAPOLAS VENCKUS (smuikas)

Dirigentas

MARTYNAS STAŠKUS

Koncertą veda

JOMANTĖ ŠLEŽAITĖ-PAUKŠTĖ

2024 m. balandžio 14 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

Koncertai
tavo telefone

Popierius
yra sertifikuotas
EU Ecolabel
Licenzijos
Nr. 47/011/0001

Bilietus platina

kakava.lt

**KONCERTŲ
SEZONAS**

Nacionalinės M. K. Čiurlionio
menų mokyklos generalinis rėmėjas –

NORFA

PROGRAMA

I

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)

Uvertiūra „Hebridai“, op. 26

FERENC LISZT (1811–1886)

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 1 Es-dur,
S.124

Allegro maestoso

Quasi adagio

Allegretto vivace. Allegro animato

Allegro marziale animato

Solistas

POVILAS NORKŪNAS (fortepijonas),

12 kl., mokytojas Jurgis Aleknavičius

NACIONALINĖS M. K. ČIURLIONIO

MENŲ MOKYKLOS SIMFONINIS

ORKESTRAS

Dirigentas MARTYNAS STAŠKUS

II

BALYS DVARIONAS (1904–1972)

Koncertas smuikui ir orkestrui h-moll

I dalis – *Andante semplice*

Solistė AUSTĖJA JAUNIŠKYTĖ (smuikas),

11 kl., mokytoja Rūta Lipinaitė-Savickienė

II dalis – *Andante, molto sostenuto*

III dalis – *Vivo*

Solistas RAPOLAS VENCKUS (smuikas),

12 kl., mokytoja Ingrida Amonaitė-Galinienė

ARTHUR BENJAMIN (1893–1960)

„Jamaican Rumba“ („Jamaikos rumba“)

ÁSTOR PIAZZOLLA (1921–1992)

„Adiós Nonino“ (Tilân Dossogne aranžuotė)

ZEQUINHA DE ABREU (1880–1935)

„Tico Tico“

Atlieka NACIONALINĖS

M. K. ČIURLIONIO MENŲ MOKYKLOS

SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas MARTYNAS STAŠKUS

Daugiau nei 75-erius metus veikianti Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla didžiuojasi savo didžiausiu kolektyvu – 2022 metais 20-metį atšventusiu mokyklos simfoniniu orkestru.

Dabartinis **NACIONALINĖS M. K. ČIURLIONIO MENŲ MOKYKLOS SIMFONINIS ORKESTRAS** įkurtas 2002 m. kaip praeityje buvusio garsaus styginių orkestro, kurio įkūrėjas yra prof. Saulius

Sondeckis, veiklos tąsa. Nuo pat simfoninio orkestro įkūrimo jam vadovauja Nacionalinio operos ir baleto teatro dirigentas Martynas Staškus. „Herberto von Karajano konkurso laimėjimas 1976 m. tuometiniame Vakarų Berlyne – labai svarbi istorija, stiprios dabartinio orkestro ištakos, tačiau muzikavimo simfoniniame orkestre specifika – tai dar platesnis darbas, apimantis didesnį būrį moksleivių ir reikalaujantis atidesnio susiklausymo bei gebėjimo groti kartu. Džiaugiuosi, kad man teko garbė perimti didžiulę patirtį iš paties profesoriaus Sauliaus Sondeckio, tęsti jo pradėtą darbą“, – yra sakęs M. Staškus.

Orkestro repertuare pirmenybė teikiama klasikos, romantikos, XX a. opusams, visuomet randama vietos ir lietuvių autorių kūriniais: M. K. Čiurlionio, V. Klovos, B. Dvariono, E. Balsio, R. Šerkšnytės, K. Vasiliauskaitės, A. Malcio ir kt. Su solistais – mokyklos moksleiviais – atlikti gražiausi pasaulinės muzikos literatūros instrumentiniai koncertai. „Visur esame laukiami, salės pilnos. O sėkmę ir įvertinimą lemia atsakingas mokytojų darbas ir vis didėjantis moksleivių entuziazmas“, – sako orkestro meno vadovas M. Staškus. Orkestras koncertuoja sostinėje ir įvairiuose Lietuvos miestuose, groja mokyklos „Viva la Musica“, „Naujametinių fejerverkų“ koncertuose, nuo 2010 m. nuolat dalyvauja „Dainų dainelės“ laureatų koncertuose LNOBT, grojo ciklo „Alma mater musicalis“ renginiuose Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje, M. Oginskio, M. K. Čiurlionio muzikos festivaliuose, akompanavo Respublikinėje moksleivių dainų šventėje.

Nuo 2012 m. kasmet rengiama moksleivių simfoninio orkestro vasaros kūrybinė stovykla Lietuvos pajūryje. Jos metu parengta programa skamba Tarptautiniame M. K. Čiurlionio muzikos festivalyje Palangoje. O nuo 2022 m. šią programą orkestras atlieka naujų mokslo metų atidarymo koncerte „Menų pašaukti. Nauja pradžia“, kurį tiesiogiai transliuoja LRT.

Orkestras parengė daug puikių muzikantų, sėkmingai grojančių įvairiuose Lietuvos ir pasaulio orkestruose, koncertuojančių solistų. Nuo 2011 m. antruoju orkestro dirigentu dirba Juozas Mantas Jauniškis.

Nacionalinė filharmonija daugelį metų puoselėja gražią tradiciją kasmet pavasarį suteikti progą Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos orkestrui ir talentingiems solistams pasirodyti šioje svarbiausioje Lietuvos koncertų salėje.

MARTYNAS STAŠKUS yra Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (LNOBT) dirigentas, Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoninio orkestro meno vadovas, nuo 2012 m. – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA)

studentų simfoninio orkestro meno vadovas. Per ilgus kūrybinio darbo metus LNOBT jis dirigavo daugiau nei 40 operų ir baletų, taip pat daugybę spektaklių Klaipėdos valstybiniame muzikiniame teatre, tarp kurių – 2022 m. su nauja kūrybine grupe prikelta Broniaus Kutavičiaus opera „Lokys“. Bendradarbiaudamas su Klaipėdos koncertų sale pastatė Michaelo Nymano operą „Vyras, kuris savo žmoną palaikė skrybėle“. Dirigentas su svarbiausiais Lietuvos orkestrais atliko nemažai simfoninės muzikos, oratorijų, įvairių naujų kūrinių, parengė programų su Lietuvos simfoniniu pučiamųjų orkestru. M. Staškaus iniciatyva pirmą kartą Lietuvoje buvo pastatyta ir Nacionalinės filharmonijos scenoje atlikta paskutinė Giuseppe's Verdi opera „Falstafas“, ją parengė LMTA simfoninis orkestras bei solistai.

M. Staškus kviečiamas diriguoti užsienio kameriniams ir simfoniniams orkestrams, dalyvavo tarptautiniuose muzikos festivaliuose, įvairiuose muzikiniuose projektuose Lietuvoje ir svetur. Jis koncertavo su tokiais Lietuvos ir pasaulinio garso atlikėjais kaip Violeta Urmana, Irena Milkevičiūtė, Sigutė Stonytė, Virgilijus Noreika, Eglė Špokaitė, Igoris Yebra, Badri Maisuradze, Petras Geniušas, Lukas Geniušas, Krzysztof Broja, Alexanderis Paley'us, Gidonas Kremeris ir kt. 2019 m. M. Staškus apdovanotas LR kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“.

POVILAS NORKŪNAS fortepijonu pradėjo skambinti Balio Dvariono dešimtmetėje muzikos mokykloje. Šiuo metu savo įgūdžius lavina Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje, mokytojo Jurgio Aleknavičiaus klasėje. Povilas aktyviai dalyvauja koncertinėje veikloje bei meistriškumo pamokose, yra pelnęs laureato titulų įvairiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose konkursuose, dalyvavo IX Tarptautiniame M. K. Čiurlionio pianistų konkurse. Nuo 2021 m. pianistą remia M. Rostropovičiaus labdaros ir paramos fondas.

AUSTĖJA JAUNIŠKYTĖ smuiku pradėjo groti pas mokytoją Beatą Šmidtienę, vėliau prof. Undinės Jagėlaitės smuiko klasėje, o šiuo metu yra prof. Rūtos Lipinaitytės-Savickienės mokinė. Austėja yra įvairių konkursų laureatė, tarp jų – Kęstučio Ivaškevičiaus stygininkų konkursas, „Kaunas Sonorum“, Viktoro Radovičiaus, Jono Urbos stygininkų konkursai, XI tarptautinis Aleksandro Glazunovo stygininkų konkursas Paryžiuje (pelnytas *Grand Prix*). Smuikininkė nuolat dalyvauja įvairiuose meistriškumo kursuose, sėkmingai reiškiasi kamerinėje muzikoje. Su mokyklos fortepijoniniu trio yra tarptautinio konkurso laureatė, festivalių dalyvė. Austėja koncertavo su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru, M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoniniu orkestru, grojo su rinktiniu kameriniu orkestru, diriguojant Mirgai Gražinytei-Tylai.

RAPOLAS VENCKUS smuiko mokėsi pas mokytoją Asią Kacaitę, įgūdžius toliau lavino mokytojos Ingridos Salygaitės klasėje, o nuo septintųjų mokslo metų iki šiol mokosi pas prof. Ingridą Armonaitę-Galinienę. Rapolas nuolat dalyvauja respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose, yra tapęs dviejų nacionalinių Jono Urbos, keturių nacionalinių Balio Dvariono stygininkų konkursų laureatu (šių metų konkurse pelnė spec. prizą už geriausią B. Dvariono kūrinių atlikimą), nugalėjo 12-ajame Raimundo Katiliaus konkurse, tarptautiniame X Stokholmo muzikos konkurse pelnė II vietą. Smuikininkas yra pasirodęs kaip solistas su M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoniniu orkestru.

Nuotaikingoje orkestro programoje skamba didingos Škotijos Fingalo olos paslaptis atskleidžiantys **Felixo Mendelssohno „Hebridai“** („Die Hebriden“). Beje, opusas žinomas dar ir kaip „Vieniša sala“ („Die einsame Insel“) arba „Fingalo ola“ („Fingals Höhle“). 1829 m. Mendelssohnas su draugu Karlu Klingemannu keliavo po Angliją ir Škotiją, kur kompozitorius eskizavo gamtos vaizdus. Prie vakarinės pakrantės jie aplankė Hebridų salas, kurios garsėja įspūdingais paukščiais ir paslaptingu urvu. Vadinamoji Fingalo ola, kurioje aidi bangų dundesį paryškinanti akustika, padarė didžiulį įspūdį Mendelssohnui. Vėliau jis nusiuntė savo seseriai atviruką su kūrinių pradžios tema ir priedu: „Kad suprastum, kaip nepaprastai mane paveikė Hebridai, siunčiu tau tai, kas man ten atėjo į galvą.“

Romantiko **Ferenco Liszto** Pirmojo fortepijoninio koncerto istorija prasidėjo nuo skandalingo to meto pokšto – kompozitorius pirmą kartą orkestre, *scherzo* dalyje, panaudojo metalinį trikampį kaip savarankišką instrumentą. Įtakingas, bet gana konservatyvus kritikas Eduardas Hanslickas, nemėgęs F. Liszto kūrybos, spaudoje pašaipiai kūrinių pavadinimą „koncertu trikampiui“. **Pirmasis koncertas fortepijonui ir orkestrui Es-dur** prasideda efektinga, ryškia styginių bei pučiamųjų tema, prie kurios tuoj pat prisijungia fortepijonas, ir pamažu solisto pokalbis su orkestru įsibėgėja. Per visas keturias opuso dalis pinasi ir melodinga lyrika, susimąstymas, ir audringas dramatismas, virtuoziniai šuori. Trečioje dalyje netikėtai suskambantis „skandalingasis“ metalinis trikampis skelbia nuotaikingo šokio pradžia. Žanrinį šėlsimą vainikuoja netrukus užgriūvantis ne mažiau virtuoziškas finalas.

Tradiciškai orkestro programoje skamba ir lietuviška muzika. Šį kartą – retai atliekamas **Balio Dvariono Koncertas smuikui ir orkestrui** (1948). Šis opusas, šalia simfonijos, operos, baletų, yra reikšmingiausias B. Dvariono kūrybinės biografijos puslapis, ryškus lietuviško smuiko koncerto žanro

pavyzdys. Muzikiniai kūrinių vaizdai labai įvairūs: pasakojamojo pobūdžio, lyriniai, primenantys žaismingus šokius. Opusai grįstas klasikine tradicija, laisvai traktuojant trijų dalių formą, jame nėra aštrių konfliktų, vyrauja giedra, šviesi nuotaika.

Koncerto pabaigoje orkestras kviečia šėlti egzotiško kolorito fiestoje, su spalvingomis ir aistringomis Jamaikos, Argentinos ir Brazilijos melodijomis bei ritmais. „Dvi Jamaikos pjesės“ – tai trumpa 1938 m. **Arthurio Benjamino** sukurta siuita, kurioje atsiskleidžia tų kraštų koloritas. Kūrinį sudaro dvi dalys, „Jamaikos daina“ ir „**Jamaikos rumba**“, pastaroji tapo populiariausiu A. Benjamino kūriniu. Iš pradžių siuita buvo parašyta pianisčių seserų Joan ir Valerie Trimble duetui (Joan buvo Benjamino studentė), vėliau kompozitorius kūrinį aranžavo orkestrui.

Plačiai pasaulyje žinomas tango genijus argentinietis **Ástoras Piazzolla** kompoziciją „**Adiós Nonino**“ („Sudie, Nonino“) parašė 1959 m. spalį Niujorke, savo tėvo, kuris Ástorui padovanojo pirmąją bandoniją ir darė didelę įtaką pasirenkant muziko kelią, Vicente's „Nonino“ Piazzollos atminimui, po jo mirties per autoįvykį. Štai ką prisimena kompozitoriaus sūnus Danielis: „Tą naktį tėtis paprašė palikti jį vieną. Mes nuėjome į virtuvę. Pirmiausia įsivyravo visiška tylą. Po kurio laiko išgirdome tėvą grojant bandonija. Tai buvo labai liūdna, siaubingai liūdna melodija. Jis grojo ir dainavo „Adiós Nonino...“ Tango prasideda ryškiai emociškai, bet vėliau sušvelnėja ir perauga į didingą tėvo atminimo temą. Nors yra gausybė įstabių A. Piazzollos tango, būtent „Sudie, Nonino“ laikoma viena žymiausių jo kompozicijų, žadinančių nostalgiją, tapusių ne tik argentiniečių diasporos pasaulyje simboliu, bet ir pamėgta viso pasaulio klausytojų.

Plačiai pasaulyje žinomą dainą, kurios visas pavadinimas „**Tico-Tico no fubá**“ portugališkai reiškia „nykštukinis žvirblis kukurūzų dribsniuose“ arba „nykštukinis žvirblis kukurūzų košėje“, 1917 m. sukūrė brazilas **Zequinha De Abreu**. Už Brazilijos ribų didžiausio populiarumo ji sulaukė XX a. 4-ajame dešimtmetyje, kai ją sėkmingai atliko ir įrašė to meto žvaigždės Ethel Smith, „The Andrews Sisters“, Carmen Miranda ir kt. Linksmumu ir energija trykštanti melodija yra aranžuota įvairioms sudėtims bei orkestrams, naudojama kino filmuose ir kitur.

Redaktorė *Laimutė Ligeikaitė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

**Kviečiame į kitus koncertus
Nacionalinėje filharmonijoje!**

**Balandžio 18 d., ketvirtadienį, 19 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
Orkestro muzikos koncertas**

„Genijų gimimas 1685: Bach, Händel, Scarlatti“

Tarptautinis senosios muzikos ansamblis
CANTO FIORITO

Meno vadovas ir dirigentas RODRIGO CALVEYRA
(Brazilija, Prancūzija)

KLAIPĖDOS KAMERINIS ORKESTRAS

(meno vadovas Mindaugas Bačkus)

Solistai: RENATA DUBINSKAITĖ (mecosopranas),
RODOLFO RICHTER (smuikas; Brazilija, Jungtinė
Karalystė), DAVIDE POZZI (klavesinas, vargonai;
Italija)

Programa:

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL – *Concerto Grosso*,
op. 6 Nr. 1; arija „Mi lusinga il dolce affetto“ iš operos
„Alcina“

DOMENICO SCARLATTI – Motetas „Salve Regina“

JOHANN SEBASTIAN BACH – Pasakalija ir fuga
c-moll, BWV 582; Koncertas smuikui, styginiams ir
basso continuo E-dur, BWV 1042

DOMENICO SCARLATTI–CHARLES AVISON –
Concerto Grosso Nr. 5

Balandžio 21 d., sekmadienį, 16 val.

**Filharmonijos Mažojoje salėje
Kamerinės muzikos koncertas**

„Krintanti žvaigždė“

Ansamblis VILNIAUS ARSENALAS:

LAIMA ŠULSKUTĖ (fleita),

ROLANDAS ROMOŠLAUSKAS (altas),

SERGEJUS OKRUŠKO (fortepijonas)

Programa:

WOLFGANG AMADEUS MOZART – Trio Es-dur fleitai,
altui ir fortepijonui, KV 407 (386c)

FRIEDRICH KUHLAU – Duetas fleitai ir fortepijonui,
op. 110 Nr. 2

ANATOLIJUS ŠENDEROVAS – „Po liūdesio sparnais“
(„Under the Wings of Sorrow“) fleitai, altui ir fortepijonui
TEISUTIS MAKACINAS – Tango „Krintanti žvaigždė“
altui ir fortepijonui

FRANZ DOPPLER – *Andante* ir Rondo fleitai, altui ir
fortepijonui, op. 25

FRANCIS POULENC – Trio fleitai, altui ir fortepijonui,
FP 43

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv